

SİRKÜLER 2018/71: İhracat Bedellerinin Türkiye'ye Getirilmesi Zorunluluğu Uygulaması Konusunda İhracat Genelgesi

Resmi Gazetenin 04 Eylül 2018 tarihli sayısında yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48) ile Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedellerin fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde ihracata aracılık eden bankaya transfer edilmesi ve bedellerin en az %80'inin bir bankaya satılması zorunluluğu getirilmiştir. Yapılan düzenleme 2018/61 sayılı sirkülerimizde özetlenmişti. Bu defa adı geçen tebliğ uygulaması konusunda Merkez Bankası tarafından İhracat Genelgesi 06.11.2018 tarihinde Bankanın internet sitesinde yayınlanmıştır. Genelge metni ekte olup özellik taşıyan bazı hususlar aşağıda özetlenmiştir.

1- İran Ve Suriye'ye Yapılan İhracat İşlemleri Zorunluluk Kapsamı Dışında Tutulmuştur

Genelgenin 4. Maddesinde yapılan açıklamaya göre, İran ve Suriye'ye yapılan ihracat işlemleri Türkiye'ye getirilme zorunluluğu kapsamı dışında tutulmuştur.

2- Afganistan, Irak Ve Libya'ya Yapılan İhracat İşlemlerinde İhracat Bedelinin Transferinde Özel Belirleme Yapılmıştır

Genelgenin 8. Maddesinde yapılan açıklamaya göre, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına yönelik mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Afganistan, Irak ve Libya'ya yapılan ihracat işlemlerinde ihracat bedelinin bankalarca tahsilinin;

- a) İthalatçının Türkiye'deki bankalarda bulunan hesaplarından transferi yoluyla veya
- b) İhracat bedelinin ihracat işlemiyle ilişkisi kurulmak şartıyla üçüncü bir ülkeden bankalar aracılığıyla transferi yoluyla veya
- c) İhracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ile Gümrük Beyannamesi ibraz edilmek kaydıyla Nakit Beyan Formu aranmaksızın efektif olarak yapılması mümkün görülmüştür.

Bu ülkeler dışında ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı diğer ülkeler Bakanlıkça belirlenecektir.

3- 4 Eylül 2018 Tarihinden Önce Fiili İhracatı Yapılan İşlemler Zorunluluk Dışındadır

İhracat bedelleri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2018-32/48)'in Resmi Gazetede yayımlandığı 04 Eylül 2018 tarihinden önce fiili ihracatı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedellerin bu zorunluluk kapsamında olmadığı açık olarak belirtilmiştir.

4- İhracat Sözleşmelerinde Bedellerin Tahsili İçin Fiili İhraç Tarihinden İtibaren 180 Günden Fazla Vade Öngörülmesi Durumunda Bedelin Getirilme Süresi

İhracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda, bedellerin yurda getirilme süresi vade bitiminden itibaren 90 günü geçemeyecektir. Sözleşmede öngörülen vadenin tespiti için ihracatçının yazılı beyanı ile birlikte vade içeren sözleşmenin ya da vadeyi tevsik niteliğini haiz proforma fatura veya poliçenin aracı bankaya ibrazı zorunludur.

5- İhracat Bedelinin Türk Lirası Olarak Tahsili Mümkün Olan İşlemler

Peşin bedel ve alıcı firma prefinansmanı dışında ihracat bedelinin Türk lirası olarak tahsil edilebilmesi için;

- Satış sözleşmesi, akreditif mektubu veya banka garanti mektubunda bedelin Türk lirası olarak tahsil edileceğinin beyan edilmiş olması, veya
- Alıcıya gönderilecek faturanın Türk lirası olarak düzenlenmiş ya da Gümrük Beyannamesinin 22 nci hanesinde Türk Lirası olarak beyan edilmiş olması gerekir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracatta, ihracat bedeli yukarıda belirtilen belgelerde döviz olarak gösterilmiş olsa dahi Türk lirası olarak tahsil edilebilir.

Türk lirası olarak tahsil edileceği beyan edilen ihracat bedeli kısmen veya tamamen döviz olarak tahsil edilebilir. Bu durumda Gümrük Beyannamesinin 22 nci hanesinde kayıtlı Türk lirası tutarı DAB tarihindeki Merkez Bankası döviz alış kurundan tahsil edilecek döviz cinsine çevrilecektir.

6- Peşin Döviz

Peşin bedel karşılığı ihracatın 24 ay içerisinde yapılması zorunludur.

Peşin ödeme olarak ihracatçının hesabına transfer edilen ihracat bedellerinin en az %80'i fiili ihrac tarihinden itibaren en geç 180 gün içerisinde bir bankaya satılır ve ihracat bedellerini alan bankaca DAB düzenlenir.

Peşin döviz karşılığında 24 ay içerisinde ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatı açısından prefinansman kredisi hükümlerine tabi olacak ve ayrıca KKDF hükümleri uygulanacaktır.

2018-32/48 sayılı Tebliğ'in yayımı tarihi olan 04 Eylül 2018 tarihinden önce ihracatçıya peşin ödenen bedeller Tebliğ hükümleri kapsamında değerlendirilmemiştir.

Peşin ihracat bedellerinin mahsubu, devri, DAB düzenlenmesi ve konuya ilişkin diğer detay düzenlemeler Genelgenin 6. Maddesinde açıklanmıştır.

7- Kredili veya Finansal Kiralama Yoluyla Yapılan İhracat

Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta, ihracat bedelinin kredili satış veya kiralama sözleşmesinde belirlenen **vade tarihlerini izleyen 90 gün içinde** yurda getirilerek bankalara satılması zorunludur.

8- İhracat Bedellerinin GB'deki Alıcı Firma veya Bu Firmadan Başkası Tarafından Yurt Dışından Transferi

Gümrük Beyannamesinde kayıtlı alıcı firma veya bu firma dışındaki gerçek veya tüzel kişiler tarafından yurt dışından havale olarak gönderilen dövizin, herhangi bir referans veya fatura numarasıyla irtibatlandırılmış olup olmadığına bakılmaksızın ihracatçının beyan edeceği Gümrük Beyanname konusu ihracatın bedeli olarak alışının yapılması mümkün görülmüştür.

Ancak, serbest bölgelerdeki bankalar aracılığıyla yapılan havaleler sadece Gümrük Beyannamesinde alıcının bulunduğu ve malın gideceği yer olarak serbest bölgenin gösterilmesi halinde ihracat bedeline alış yapılabilir. Serbest bölgeler dışındaki başka ülkelere yapılan ihracat bedelinin serbest bölgeden gönderilen havaleye istinaden alış yapılamayacaktır.

9- İhracatçı Dışındaki Firmalara Gelen İhracat Bedelleri

Gümrük Beyannamesinde kayıtlı imalatçı veya tedarikçi firma lehine gelen dövizin, imalatçı veya tedarikçi ile ihracatçı firmanın yazılı beyanının alınması kaydıyla ihracatçı firma adına ihracat bedeli olarak alışı yapılabilecektir.

Gümrük Beyannamesinde imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olmadığı işlemlerde, ihracat konusu malın imalatçı veya tedarikçi firma tarafından ihracatçı firmaya satıldığına dair faturanın ibraz edilmesi ve ihracatçı ile imalatçı veya tedarikçi firmanın yazılı beyanının alınması kaydıyla ihracatçı firma adına ihracat bedeli olarak alışı yapılabilecek.

İhracatçı firmanın vekili bulunan kişi veya firma adına yurt dışından gelen dövizlerle açılan döviz tevdiat hesaplarından, vekâletnamenin fiili ihracattan önce düzenlenmesi şartıyla vekili bulunulan ihracatçı firma adına ihracat bedeli alışı yapılabilir.

10- Dışarıda Yerleşik Gerçek Veya Tüzel Kişiler Adına Açılan Döviz Tevdiat Hesaplarından İhracat Bedelinin Tahsili

İhracat bedeli, **dövizin yurt dışından geldiğinin tespiti kaydıyla** dışarıda yerleşik gerçek veya tüzel kişiler adına açılan döviz tevdiat hesaplarından tahsil edilebilir.

Yurt dışında yerleşik kişiler adına açılan döviz tevdiat hesaplarına, **Türkiye'deki ithalatçı firmaca ödenen ithalat bedelinin**, hesap sahibince verilen vekâletname çerçevesinde Türkiye'deki ithalatçı firma veya üçüncü kişilerce ihracat bedelinin tahsilinde kullanılması mümkün bulunmamaktadır.

11- İhracat Bedelinin Ödenmesinde Bono ve Poliçe Kullanılması

İthalatçı tarafından düzenlenen bono ve/veya ihracatçı tarafından düzenlenerek ithalatçı tarafından kabul edilen poliçe bedelleri, **bedelin yurt dışından tahsil edildiğinin tevsiki kaydıyla**, ihracat hesabının kapatılmasında kullanılabilecektir.

12- İhracatçının Serbest Kullanımına Bırakılan Dövizler

Aşağıdaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının tasarrufu serbesttir, yani ihracat bedellerinin Türkiye'ye gerilme ve satılma zorunluluğu yoktur

- Hizmet ihracatı (KDV iadesi için zorunludur),
- Transit ticaret,
- Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış,
- Türkiye'de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış,
- Mikro ihracat işlemleri (150kg ve 7500 Euro limitine kadar ETGB (Elektronik Ticaret Gümrük Beyanı) ile yurtdışı edilen bedelli ihracatlar).

CFR ve CIF teslim şekline göre gerçekleştirilen ihracatta, navlun ve sigorta bedeli ile kiracının satın alma hakkı bulunmayan finansal ve ticari kiralama sözleşmesi çerçevesinde elde edilen kira bedellerinin bu uygulamada hizmet bedeli döviz olarak kabul edildiği belirtilmiştir. Yani bu bedellerin de tasarrufu serbesttir.

13- İhracat Hesabının Kapatılacağı Aracı Banka

İhracat hesabı aşağıdaki bankalar nezdinde kapatılabilecektir

- Peşin ödeme ya da GB'de peşin ödeme ile diğer ödeme şekillerinin birlikte beyan edildiği işlemlerde, peşin bedel alışını yapan banka,
- Peşin ödeme dışındaki işlemlerde ihracatçı tarafından GB'nin 28 inci hanesinde beyan edilen veya ihracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere GB ibraz edilerek anlaşma sağlanan aracı banka